

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح استفساریه مواد (۱) و (۵) قانون اصلاح موادی از
قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی
ایران و چگونگی برقراری و وصول عوارض از تولیدکنندگان کالا،
ارائه‌دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی»

مقدمه

از جمله عوارضی که برای شهرداری‌ها در جهت تقویت بنیه مالی آنها وضع شده است، عوارض پیمانکاری است. این عوارض از قراردادهای پیمانکاری شامل قراردادهای ابنیه، راه‌سازی، ساختمان و تأسیسات اخذ می‌شود. اما در خصوص پرداخت یا عدم پرداخت آن، اختلاف نظرهایی وجود دارد، به همین منظور طرح استفساریه مواد (۱) و (۵) قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی برقراری و وصول عوارض از تولیدکنندگان کالا، ارائه‌دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی از سوی شورای عالی استان‌ها به مجلس شورای اسلامی ارائه گردیده است که این گزارش به بررسی آن می‌پردازد.

اهداف طرح

این طرح در راستای رفع اختلاف بین شهرداری و پیمانکاران و همچنین احقاق حقوق شهرداری‌ها، از آن جهت که بخش مهمی از درآمد شهرداری‌ها از محل وصول عوارض پیمانکاری تأمین می‌گردد، تهیه شده است. زیرا عدم وصول این عوارض از یک طرف موجب نقصان درآمد و اختلال در انجام وظایف شهرداری‌ها شده و از طرف دیگر به دلیل وصول مطالبات شوراها از طریق سازوکار کمیسیون ماده (۷۷)^۱ قانون شهرداری و صدور اجرائیه، بعضاً موجب وقفه در روند انجام پروژه‌های عمرانی کشور گردیده است.

مفاد طرح

ماده واحده - آیا مطابق مواد (۱) و (۵) قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی برقراری و وصول عوارض از تولیدکنندگان کالا، ارائه‌دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی (مصوب سال ۱۳۸۱)، آن دسته از عوارضی که در قانون مزبور برای آنها تعیین تکلیف نشده است از قبیل عوارض پیمانکاری، لغو شده یا خیر؟ و آیا شوراها می‌توانند در آن مقولات، مبادرت به وضع، افزایش یا کاهش عوارض نمایند یا خیر؟

نظر کارشناسی

با تصویب قانون مالیات بر ارزش افزوده (مصوب خردادماه ۱۳۸۷)، اجرای قانون موسوم به تجمیع عوارض^۱ لغو شده و براساس مفاد ماده (۵۲)^۲ قانون مالیات بر ارزش افزوده، استناد به قانون موسوم به تجمیع عوارض در اجرای احکام، محل اشکال است. بنابراین شوراهای اسلامی شهر و بخش برای دریافت عوارض از پیمانکاران می‌باید به قانون مالیات بر ارزش افزوده استناد نمایند. در این رابطه، هرچند در قانون مالیات بر ارزش افزوده، ذکری از عوارض پیمانکاری به میان نیامده، اما براساس تبصره «۱» ماده (۵۰) این قانون، شوراهای اسلامی شهر و بخش، جهت وضع هریک از عوارض محلی جدید که تکلیف آنها در این قانون مشخص نشده باشد، موظفند موارد را حداکثر تا پانزدهم بهمن‌ماه هر سال برای اجرا در سال بعد، تصویب و اعلام عمومی نمایند. به عبارتی شوراهای اسلامی شهر و بخش می‌توانند برای دریافت عوارض پیمانکاری در سال آتی از پیمانکاران، حداکثر تا پانزدهم بهمن‌ماه سال جاری این مورد را تصویب و جهت اجرا و دریافت، به عموم اعلام نمایند.

البته ذکر این نکته ضروری است که با توجه به اینکه قانون مالیات بر ارزش افزوده در خردادماه سال جاری تصویب و از مهر ماه سال جاری لازم‌الاجرا گردیده است، اخذ عوارض از پیمانکاران در سال جاری به استناد تبصره «۱» ماده (۵۰) این قانون نمی‌تواند صورت گیرد و در این رابطه شوراهای اسلامی در صورتی که در سال گذشته عوارض پیمانکاری را به استناد تبصره «۱» ماده (۵) قانون موسوم به تجمیع عوارض^۳ تصویب و اعلام عمومی کرده باشند، می‌توانند در سال جاری از پیمانکاران دریافت نمایند.

در مجموع نتایج بررسی به عمل آمده نشان می‌دهد دریافت عوارض پیمانکاری در سال آتی به استناد تبصره «۱» ماده (۵۰) قانون مالیات بر ارزش افزوده و در سال جاری به استناد تبصره «۱» ماده (۵) قانون موسوم به تجمیع عوارض، قانونی است.

۱. قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی برقراری و وصول عوارض و سایر وجوه از تولیدکنندگان کالا، ارائه‌دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی (مصوب ۱۳۸۲).

۲. ماده (۵۲) قانون مالیات بر ارزش افزوده (مصوب ۱۳۸۷): از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی برقراری و وصول عوارض و سایر وجوه از تولیدکنندگان کالا، ارائه‌دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی مصوب ۱۳۸۱ و اصلاحیه بعدی آن و سایر قوانین و مقررات خاص و عام مغایر مربوط به دریافت هرگونه مالیات غیرمستقیم و عوارض بر واردات و تولید کالاها و ارائه خدمات لغو گردیده و برقراری و دریافت هرگونه مالیات غیرمستقیم و عوارض دیگر از تولیدکنندگان و واردکنندگان کالاها و ارائه‌دهندگان خدمات ممنوع است. حکم این ماده شامل قوانین و مقررات مغایری که شمول قوانین و مقررات عمومی به آنها مستلزم ذکر نام یا تصریح نام است، نیز می‌باشد.

۳. تبصره «۱» ماده (۵) قانون تجمیع عوارض: وضع عوارض محلی جدید یا افزایش نرخ هریک از عوارض محلی، می‌بایستی حداکثر تا پانزدهم بهمن‌ماه هر سال برای اجرا در سال بعد تصویب و اعلام عمومی گردد.